

**Frito Lay Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ Hakkında Yürütülen Soruşturmaya İlişkin Nihai Kararın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 49. Maddesi Uyarınca Açıklanması**

21.03.2024 tarihli ve 24-14/291-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

- I- Frito Lay Gıda San. ve Tic. AŞ'nin paketlenmiş cips pazarında geleneksel kanal perakende satış noktalarında münhasırlık uygulamak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
- II- 04.05.2004 tarihli ve 04-32/377-95 sayılı Rekabet Kurulu kararı ile teşebbüsün pazardaki nihai satış noktalarında gerek yazılı sözleşmelerle gerekse fiili olarak uyguladığı münhasır satış sisteminin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirlenen şartları taşımadığının tespit edilmiş olması nedeniyle, Tebliğ'in 6. ve Kanun'un 13. maddeleri gereğince teşebbüse tanınmış olan muafiyetin geri alınmasına ve bu çerçevede bedava ürün veya çeşitli hediye verilmesi, iskonto veya indirim yapılması gibi uygulamaların münhasırlık şartına bağlı olmadan ve fiili münhasırlığa yol açmayacak şekilde uygulanması ve yazılı sözleşmelerdeki münhasırlığa ilişkin hükümlerin değiştirilmesi gerektiğine hükmedildiği, FRITO LAY'in satış noktaları ile doğrudan ve dolaylı münhasırlık uygulamaları bakımından ilgili pazar ve eylemin etkileri dikkate alındığında mezkûr karardaki değerlendirmeyi değiştirebilecek nitelikte bir gelişmenin mevcut olmadığı, bu nedenle anılan eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında düzenlenen muafiyetten yararlanamayacağına,
- III- Bu nedenle, FRITO LAY'e anılan eylemleri nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesine, bu kapsamda 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 4. maddesi, 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi, 6. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren 1.365.467.533,01-TL idari para cezası verilmesine,
- IV- 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrası uyarınca ihlale son verilmesi ve paketlenmiş cips pazarında etkin rekabetin tesis edilmesi bakımından aşağıdaki hususlarda davranışsal tedbir uygulanmasına,
  1. Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde uygulanmaya başlamak ve aşağıda belirtilen 2 numaralı bilgilendirme yükümlülüğü için öngörülen tarihte Rekabet Kuruluna tevsik edilmek üzere,
    - i. FRITO LAY ve/veya distribütörlerince paketlenmiş cips pazarında satışı yapılan ürünler bakımından, geleneksel kanaldaki perakende satış noktalarıyla yapılan ticaretin karşılığında standart satın alma işlemleri hariç olmak üzere perakende satış noktalarına sağlanan her türlü indirim, ek iskonto, taviz ve *Dükkan Senin* puanı isimleriyle adlandırılan ve/veya bunlara benzer nitelikteki finansal fayda uygulamalarının sona erdirilmesine ve

- ii. FRITO LAY'in uyguladığı çalışan prim sistemine perakende satış noktalarında rakip ürünlerin bulunurluğu ve görünürlüğü bakımından herhangi bir aksiyon alınmaması ve FRITO LAY ve/veya distribütör çalışanlarının perakende satış noktaları yetkililerine yalnızca satışını yaptıkları ürünler bakımından tavsiyelerde bulunabilecekleri yönünde bir ön şart eklenmesi, bu kapsamda çalışanlara gerekli bilgilendirmelerin düzenli olarak yapılması ve ön şartın takip edilmesi bakımından şirket içi gerekli önlemlerin alınmasına,
2. İlki gerekçeli kararın tebliğinden itibaren altı ay içinde tamamlanıp Kurula tevsik edilmek, diğerleri ilgili yılın aynı ayına tekabül edecek şekilde iki yılda bir olacak biçimde gerçekleştirilmek ve toplamda beş adet olmak üzere, Rekabet Kurulunun FRITO LAY hakkında vermiş olduğu 04.05.2004 tarihli ve 04-32/377-95 sayılı kararındaki hükümler de dikkate alınarak yukarıda uygulanması öngörülen davranışsal tedbirlerin etkinliğini artırabilmek ve paketlenmiş cips pazarındaki rekabet kurallarına uyumun sağlanması bakımından tamamlayıcı nitelikte olmak üzere, Rekabet Kurumunun ilgili Daire Başkanlığından onay alınarak hazırlanan bilgilendirme yazılarının teşebbüsün geleneksel kanal müşterilerine fiziki olarak teslim edilmesine,
  3. Aşağıdaki yükümlülükler, net kapalı satış alanı 200 metrekarenin altındaki satış noktaları için geçerli olacak, düzenlemeler ürünlerin yerleştirildiği standın net sepet (raf) genişliği dikkate alınarak yapılacak ve stanttaki her bir sepet için istisnasız aynı şekilde uygulanacaktır:
    - Stant dışında kalan kasa vb. kısımlar rakip ürünlere ayrılacak sepet alanı hesaplamalarında kullanılmayacaktır.
    - Stantlarda rakip ürünlere ayrılacak sepet alanı, aynı dikey düzlem üzerinde, tüketici tarafından görünür olacak şekilde ayarlanacaktır. Ayrılacak sepet alanı, her bir sepette tek parça halinde, standın en sol ya da en sağ tarafında olacaktır.
    - Bu doğrultuda,
      - i. Satış noktalarına Frito Lay tarafından en fazla bir stant yerleştirilebilecektir.
      - ii. Tek bir standın yanı sıra, bir satış noktasında askı veya benzeri diğer ek teşhir malzemeleri, yukarıdan aşağıya tek sıra ürün olacak şekilde en fazla bir adet olacaktır.
      - iii. Satış noktasında rakip bir üreticiye ait eni 80 cm'den büyük en az bir stant olmadığı durumlarda; satış noktasındaki Frito Lay standının sepet başına yatay 35 cm'den az olmamak üzere %30'luk kısmı, rakip ürünler için ayrılacaktır. Ayrılan bölüm bir seperatör ile bölünecek ve bu bölümdeki her sepette okunabilir şekilde; "*Bu bölüm rakip cips ürünleri için ayrılmıştır*" etiketi bulunacaktır. Herhangi bir sebeple rakip ürünlerin satış noktasında bulunmadığı/tükendiği durumlarda rakip ürünler için ayrılan bölüm Frito Lay ürünleri ile doldurulmayacaktır.
      - iv. İlgili satış noktasında Frito Lay haricinde ikinci bir teşebbüse ait stant olsa bile, satış noktasında kendine ait standı olmayan diğer rakip üreticiler için de, rakip üreticinin talebi halinde en geç bir hafta içerisinde, yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde, Frito Lay stantlarının sepet başına yatay 35 cm'den az olmamak üzere %30'luk kısmı, söz konusu rakip teşebbüslere açılacaktır.

- v. Satış noktasında rakip ürün stantlarının bulunup bulunmadığına bakılmaksızın; farklı ürün gruplarının da yer aldığı PO1 veya adı ne olursa olsun benzeri tümleşik stantların, soruşturma konusu ürünlere ilişkin bölümünün aynı dikey düzlem üzerinde tüketici tarafından görünür %30'luk kısmı rakip ürünlere açılacak, rakip ürünlerin herhangi bir sebeple bulunmadığı durumlarda ilgili kısım boş bırakılacaktır. Yine aynı şekilde bu bölüm Frito Lay ürünlerinden bir seperatör ile ayrılacak ve ayrılan bölümdeki sepetlerde *"Bu bölüm rakip cips ürünleri için ayrılmıştır."* etiketi bulunacaktır.
- vi. Tüm stantlar için geçerli olacak şekilde, rakip üreticiler, stant üzerinde yer alan marka/reklam alanlarının rakip ürünlerin ayrıldığı kısmına denk bölümüne, talep etmeleri halinde, standın bütünlüğünü bozmayacak şekilde, kendi ürünlerine ait görselleri yapıştıracaklardır.
- Frito Lay, ya da Frito Lay bayileri/distribütörleri doğrudan veya dolaylı olarak özellikle rakip ürünlere, rakip ürünlerin yerleşimine ya da rakip stantların satış noktası içerisindeki konumuna ilişkin olarak, satış noktalarına herhangi bir telkinde veya yönlendirmede bulunmayacaktır.
  - Satış noktasının yukarıda yer verilen hususlara uymasını sağlamak için Frito Lay gerekli her türlü tedbiri sözleşmesel olarak almakla yükümlüdür. Frito Lay tarafından satış noktalarına, bayilerine/distribütörlerine işbu karar kapsamındaki stant kullanım koşulları yazılı olarak bildirecektir.
  - Yukarıda yer verilen ve yerine getirme tarihi ayrıca bildirilmeyen tüm yükümlülükler gerekçeli kararın tebliğinden itibaren en geç 90 gün içerisinde yerine getirilecek ve Kuruma tevsik edilecektir.
  - Tevsik sonrasındaki süreçte, satış noktalarında yapılacak tüm stantlardaki ölçü değişiklikleri; yapılan değişikliğin gerekçesi ile birlikte altı ayda bir Kuruma raporlanacak ve ilk raporda tüm satış noktalarındaki stant envanterine de yer verilecektir.
  - Standa ilişkin düzenlemeler gerekçeli kararın tebliğinden iki sene sonra gözden geçirilecek, pazarın daha rekabetçi olması adına ilave düzenlemeler yapılabilecektir.
  - İşbu karara konu dosya kapsamında incelenen konular Başkanlık tarafından düzenli olarak takip edilecektir.

V- FRITO LAY'ın dosya kapsamında incelenen diğer eylemleri ile 4054 sayılı Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edilmediğine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.